

Overgangsrådslagning

**– en trin-for-trin guide til
gennemførelse af
overgangsrådslagninger med
unge på specialskoler**

**Socialt Udviklingscenter SUS
www.sus.dk
2009**

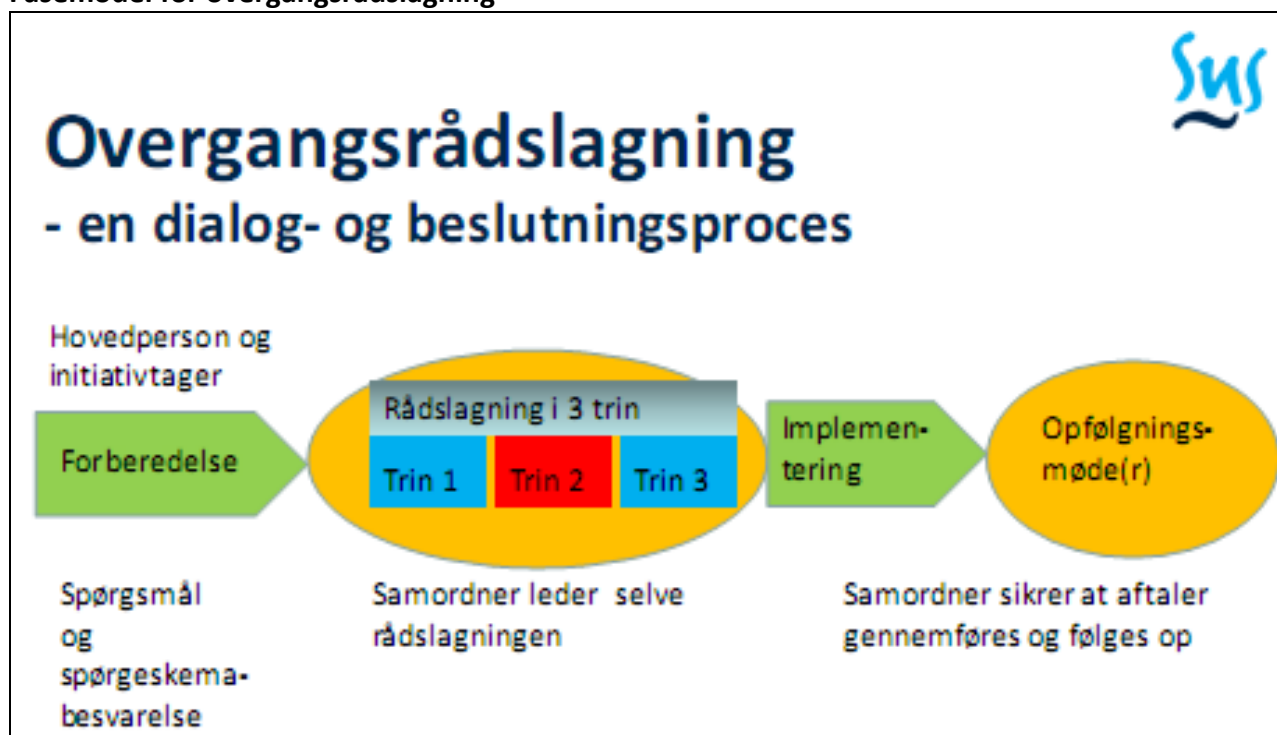
Indledning

Denne guide beskriver hvordan man kan forberede, gennemføre og følge op på rådslagningsforløb med unge med handicap med fokus på deres overgang fra skolen.

Modellen for overgangsrådslagningen er opdelt i 3 faser:

1. Forberedelsesfasen
2. Selve rådslagningen - Rådslagningsfasen
3. Iværksættelse og opfølgingsfasen.

Fasemodel for overgangsrådslagning

Fakta

Trin-for-trin guiden er udviklet som et led i projektet "Overgangsrådslagning med unge med handicap". SUS har gennemført projektet, som er finansieret af Servicestyrelsen.

1. Fase: Forberedelse til rådslagning

- Skolen tilbyder eleven, i overgangen fra skolen og videre, samt elevens forældre at deltage i rådslagningsforløb.
- Eleven og kontaktlæreren udformer spørgsmål eller udkast til spørgsmål, der skal besvares i selve rådslagningen i 2. Fase. Spørgsmålene skal bidrage til at bane vejen for, at elevens ønsker og behov for afklaring imødekommes. Spørgsmålene tager udgangspunkt i svarene fra spørgeskemaet, den generelle dialog mellem elev og lærer, samt uddannelsesbogen og –planen.
- Det er vigtigt, at den unge, der er overgangsrådslagningens hovedperson, selv får mulighed for at bestemme, hvilke spørgsmål, der skal afklares og besvares i rådslagningen.
- Samordneren kontaktes af skolen, og samordneren aftaler et forberedelsesmøde med den unge og forældrene.
- På mødet fortæller samordneren mere om rådslagning – hvordan foregår det, og hvad betyder det? Der snakkes om netværk og ressourcepersoner – hvem vil den unge og forældrene have med til rådslagningen – er der nogen fagfolk, familien ønsker med?
- Den unge, forældrene og samordneren snakker de udarbejdede spørgsmål igennem. Den unge selv kommer med yderligere spørgsmål og tilføjelser til de udarbejdede spørgsmål. Forældrene kan også kommentere spørgsmålene.
- Spørgsmålene i overgangsrådslagning kan være fx:
 - Hvordan kan jeg (og mine nærmeste) få mere viden om mine muligheder?
 - Hvem kan hjælpe mig (os)?
 - Hvilke støtteordninger findes mht. uddannelse, job, bolig mv. efter skolen?
 - På hvilken måde kan vi få viden nok til at afdække de eksisterende tilbud?
- Samordneren aftaler med den unge og forældrene, hvem der skal inviteres med til rådslagningen. Samordneren tager kontakt til dem, og inviterer dem med. Familien og samordneren finder forslag til dato for rådslagningen.
- Samordneren kontakter skolen for at høre, hvilke relevante medarbejdere, de ønsker, skal deltage, for at høre om, der er andre fagfolk, som skolen vil pege på.
- Støtteperson: Den unge skal have en støtteperson med til selve rådslagningsmødet. Den unge vælger selv støttepersonen. Støttepersonen kan være fra det private netværk, kontaktlæreren eller en anden voksen med en god relation til den unge. Støttepersonens opgave i rådslagningen er at bakke den unge op, være behjælpelig med at fremføre den unges

synspunkter og at være en støtte i forhold til, at den unge bliver hørt. Det er en god idé, at den unge og støttepersonen mødes forud for selve rådslagningen for at snakke om den unges ønsker og meninger. Derved bliver det lettere for støttepersonen at være i støtte i forløbet.

- Samordneren kontakter efter aftale med den unge og eventuelt forældrene, det private netværk. Samordneren aftaler et møde med netværket for at introducere rådslagning og de spørgsmål, der skal tages stilling til.
- Netværkets opgave i en rådslagning er – i samarbejde med den unge og forældrene – at bidrage konstruktivt til, at der bliver udarbejdet en plan for den unges overgang. Netværket kan også tilbyde at deltage i den aktive gennemførelse af aktiviteter i planen - fx ved at deltage i besøg, aktiviteter o.a. sammen med den unge.
- Samordneren kontakter de fagfolk, som den unge, forældrene og skolen har peget på som relevante ressourcepersoner, der kan bidrage med informationer og viden ved rådslagningen.
- Fagfolkenes opgave i rådslagningen er at dele deres viden om muligheder og tilbud for videre uddannelse og beskæftigelse. Denne viden er "arbejdsoplysninger" for den unge og netværket til at lave en plan for overgangen.
- Samordneren koordinerer dato og sted for selve rådslagningen i fase 2. Der skal findes en dato, hvor alle relevante deltagere kan være med. Mødet kan finde sted fx på skolen, i klubtilbuddet eller lignende.
- Samordneren kan kontaktes telefonisk gennem hele forberedelsesfasen. Så det er muligt for deltagerne at få svar på spørgsmål og kommentarer, der måtte dukke op.

2. Fase: Selve rådslagningen i 3 trin

Følgende 3 trin strukturerer selve rådslagningen, der typisk kan vare mellem 1½-2 timer for at sikre at hovedpersonen – den unge elev – kan være med i hele eller det meste af processen.

Trin 1 – Informationsdelen:

Samordneren er vært ved overgangsrådslagningen, og har forberedt lokalet, gerne i samarbejde med den unge og støttepersonen.

I informationsdelen byder samordneren velkommen og præsenterer deltagerne for hinanden. Herefter kommer informatørerne med deres indlæg i relation til hovedpersonen. Indlæggene skal være fremadrettede og have fokus på ressourcer i forhold til overgangsfasen. Mødet kan medføre, at der bliver etableret et samarbejde med kommunen i forløbet med den unge.

Kommunen skal være med til at give den unge den nødvendige støtte og hjælp, så den unge kan gennemføre en ønsket uddannelse eller andet.

Trin 2 – Netværkets egen rådslagning:

Næste trin er den unges og netværkets eget møde. Her deltager samordneren og informatørerne ikke. Ud fra de oplysninger, der er lagt frem på trin 1, diskuterer den unge og netværket de spørgsmål, den unge ønsker hjælp til, og kommer med deres bud på en personlig plan for den unge.

Herunder beskriver netværket, hvad de eventuelt selv vil bidrage med, og hvad der kan være brug for af hjælp fra det offentlige.

Her er det en god ide at inddrage den uddannelsesbog, som den unge og skolen har lavet – den skal være påbegyndt i 6. klasse – og ved afslutningen af skolen skal der være udarbejdet en samlet uddannelsesplan. Overgangsrådslagningen bør inddrage dette planlægningsarbejde.

Trin 3 – Beslutningsdelen:

Når netværket er færdigt med drøftelserne, mødes alle igen. Informatører udefra opfordres til at deltage i beslutningsdelen, hvis de har mulighed for det, og hvis hovedpersonen er indforstået med det.

Samordneren er igen vært, og fungerer som ordstyrer. En fra netværket fremlægger nu netværkets forslag til plan for hovedpersonen.

Fagfolkene spørger fagligt ind til planen. Samordneren kan bede om at få uddybet dele af planen for at fremhæve vigtigheden i, at aftalerne er så konkrete som mulige, og at alle er enige om, hvem der gør hvad i forbindelse med at føre planen ud i livet.

Inden deltagerne går hver til sit, aftales tid og sted for et opfølgingsmøde, der har til formål at følge op på, hvordan det går med den unges plan for overgangen.

Antallet af opfølgninger kan variere efter behov. Efter mødet skriver samordneren referatet fra netværkets rådslagning rent og sender det til alle deltagere. Det er en vigtig del af planens udformning at tænke på, hvordan der skal følges op.

3. Fase: Iværksættelse og opfølgning

I tiden efter overgangsrådslagningen er det vigtigt, at medarbejderne og netværket sætter tid af til at iværksætte den del af planen, de evt. har påtaget sig. Der kan fx være tale om, at de skal kontakte kommunale myndigheder, uddannelsessteder og andre. Det er også vigtigt, at de tager en eller flere samtaler med den unge hovedperson om, hvordan han eller hun synes rådslagningen gik.

Når tiden er inde til det, er det samordnerens opgave at indkalde til den opfølgende rådslagning og ligesom sidst, at stå for det praktiske.

Det er samordnerens ansvar, at møderne i rådslagningen bliver rundet godt af, og at alle er lyttet til, inddraget og at der er enighed om de aftaler, der er indgået.

Hvem kan deltage i rådslagningen?

Deltagerne i en overgangsrådslagning er en bred vifte af folk.

Hovedpersonen i forløbet er den unge. Derudover kan den unges forældre, søskende og andre familiemedlemmer deltage. Den unges venner, familiens venner – det kan også være naboer, tidligere hjælpere og andre, der har et kendskab til den unge og den unges liv. Disse personer udgør det private netværk, og de udpeges af den unge og eventuelt af forældrene.

Yderligere er der en gruppe af fagfolk: Samordneren som koordinerer forløbet, medarbejdere fra den nuværende skole, som iværksætter overgangsrådslagningen og andre fagfolk som har viden om de muligheder og tilbud, der eksisterer.

Det kan være fx sagsbehandlere fra den kommunale forvaltning, ansatte i Pædagogisk-Psykologisk-Rådgivning (PPR) eller på ungdomsuddannelser, ungdomsuddannelsesvejledere på UU-centrene, repræsentanter fra virksomheder, værksteder eller beskæftigelsestilbud. Disse kan deltage som informatører i rådslagningen.